

6331 SAYILI İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞI KANUNU'NUN GETİRDİĞI YÜKÜMLÜLÜKLER

İşverenin genel yükümlülüğü

- Bu kanun kapsamında işverenin esas yükümlülüğünün çalışanların işle ilgili sağlık ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olduğu belirtilmiştir. Başka bir deyişle her halükarda işyerinden ve yaptıkları işten kaynaklanan tehlike ve risklere karşı çalışanların sağlığını ve güvenliğini korumanın işverenlerin genel yükümlülüğü olduğu kabul edilmiştir.

İş sağlığı ve güvenliği sağlanırken işvereninin göz önüne alacağı hususlar

- Kanunda İşverenin iş sağlığı ve güvenliğini sağlama yükümlülüğü çerçevesinde;
- Mesleki risklerin nlenmesi,
- Eğitim ve bilgi verilmesi dhil her türlü tedbirin alınması,
- Organizasyonun yapılması,
- Gerekli araç ve gereçlerin sağlanması,
- Sağlık ve güvenlik tedbirlerinin değişen şartlara uygun hale getirilmesi,
- Mevcut durumun iyileştirilmesi için çalışmalar yapacağı,

- **Risk değerlendirmesi yapacağı veya yaptıracağı ve çalışana **görev verirken**, çalışanın sağlık ve güvenlik yönünden işe **uygunluğunu göz önüne alacağı**,**
- İşyerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleyeceği, denetleyeceği ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlayacağı,
- Yeterli bilgi ve talimat verilenler dışındaki çalışanların hayati ve özel tehlike bulunan yerlere girmemesi için gerekli tedbirleri alacağı düzenlenmiştir.

- Burada korunan hukuki varlık işçini hayatı ve sağlığı yani fiziki ve ruhi vücut bütünlüğü, can ve mal varlığıdır. O halde işçinin sağlığı can ve mal varlığını(işçinin, işverenin bilgisi dahilinde, beraberinde getirdiği mülkiyetindeki mallar) koruyucu nitelikte, işveren tarafından işyeri veya işletmede alınması gereken bu önlemlerin tümüne **iş güvenliği önlemleri** demek mümkündür.
- Bu önlemler hukuki, teknik ve tıbbi nitelikte olabilir ve işyeri veya işletmede yapılan işin mahiyetine göre bu önlemlerin kapsam ve muhtevası değişiklik gösterebilir.

- **İşveren, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için gerekli her türlü önlemi almak yükümlülüğündedir.**
- Her işyeri veya işletmede işveren tarafından alınması gerekli iş güvenliği önlemleri, o işyeri veya işletmenin ekonomik, teknik ve mali özellikleri ve yapısı ile bağlantılıdır.
- Ayrıca her somut olayda işverenin koruyucu önlemleri alma borcunun kapsamı **gereklilik**, o andaki teknik ilerlemenin durumuna **elverişlilik ve yapılan işin niteliği dikkate alınarak** tespit edilir.
- O halde işveren, işçinin sağlığını ve hayatını tehlikeye sokacak riskleri ortadan kaldırarak ona işletme tehlikelerine karşı her türlü tedbirin alındığı bir işyeri ve iş ortamı hazırlamakla yükümlüdür. İşveren işçi seçiminde dikkatli davranarak işyerinde işçileri meslek ve kabiliyetlerine uygun yerlere yerleştirerek onları tehlikelere karşı uyarmalıdır.

- İşverenin sözü geçen yükümlülükleri yerine getirirken, **genel önleme ve koruma politikaları çerçevesinde** birtakım ilkeleri göz önünde bulunduracağı kabul edilmiştir;
- Tehlike ve risk bazlı olarak hazırlanmış olan bu ilkelerde genel olarak, risklerle mücadele edilmesi, tehlikelerin riske dönüşmeden ortadan kaldırılması, bireysel korunmadan önce toplu korunmaya önem verilmesi hüküm altına alınmıştır (m.5).
- Ayrıca etkin korunma sağlanması, korunmanın işyerinde henüz çalışma başlamadan değerlendirilerek düzenlemelerin iş sağlığı ve güvenliğine uygun olarak yapılması, sadece maddi uygulamalarla değil, talimat ve politika geliştirmek gibi diğer kuramsal unsurlarla da korunmanın sağlanması gibi konulara da yer verilmiştir.

- Söz konusu ilkeler ise;
- **Risklerden kaçınmak,**
- **Kaçınılması mümkün olmayan riskleri analiz etmek, gerekli önlemleri almak,**
- **Risklerle kaynağında mücadele etmek,**
- **Teknik gelişmelere uyum sağlamak,**
- Tehlikeli olanı, tehlikesiz veya daha az tehlikeli olanla değiştirmek,
- **Toplu korunma tedbirlerine, kişisel korunma tedbirlerine göre öncelik vermek,**
- Teknoloji, iş organizasyonu, çalışma şartları, sosyal ilişkiler ve çalışma ortamı ile ilgili faktörlerin etkilerini kapsayan tutarlı ve **genel bir önleme politikası geliştirmek,**

- İşin kişilere uygun hale getirilmesi için işyerlerinin tasarımı ile iş ekipmanı, çalışma şekli ve üretim metotlarının seçiminde özen göstermek, özellikle tekdüze çalışma ve üretim temposunun sağlık ve güvenliğe olumsuz etkilerini önlemek, önlenemiyor ise en aza indirmektir.

I. Uluslararası
inşaat kazaları
karikatür
yarışması

I. International
construction accidents
cartoon
contest

MUSA...

MUSA GÖMÜŞ / TÜRKİYE
İKİNCİLİK ÖDÜLÜ

- Genel önleme ve koruma politikalarının son prensibi ise çalışanlara **uygun talimatlar verilmesidir.**
- Bu talimatlar ile öngörülen işe ilişkin riskler tanımlanarak ve alınması gereken önlemlerden bahsedilerek, çalışanların işi güvenli bir şekilde yapmaları sağlanacaktır.

- İşveren;
- Meydana gelebilecek acil durumları önceden değerlendirmek, çalışanları ve çalışma çevresini etkilemesi mümkün ve muhtemel acil durumları belirleyerek, bunların oluşum etkilerini önleyici ve sınırlandırıcı tedbirleri almak,
- Acil durumların olumsuz etkilerinden korunmak üzere gerekli ölçüm ve değerlendirmeleri yapmak ve **acil durum planlarını hazırlamakla**,
- Acil durumlara mücadele için işyerinin büyüklüğü ve taşıdığı özel tehlikeler, yapılan işin niteliği, çalışan sayısı ile işyerinde bulunan diğer kişileri dikkate alarak; **önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda uygun donanıma sahip ve bu konularda eğitilmiş yeterli sayıda kişiyi görevlendirmek, araç ve gereçleri sağlayarak eğitim ve tatbikatları yaptırmak ve ekiplerin her zaman hazır bulunmalarını sağlamakla** ve özellikle ilk yardım, acil tıbbi müdahale, kurtarma ve yangınla mücadele konularında, işyeri dışındaki kuruluşlarla irtibatı sağlayacak gerekli düzenlemeleri yapmakla yükümlü tutulmuştur.

- İşveren, işyerinde ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda, çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerlerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için önceden gerekli düzenlemeler yapmakla ve çalışanlara gerekli talimatları vermekle yükümlü tutulmuştur.
- Ayrıca durumun devam etmesi hâlinde, zorunluluk olmadıkça, gerekli donanıma sahip ve özel olarak görevlendirilenler dışındaki çalışanlardan işlerine devam etmelerini isteyemeyeceği düzenlenmiştir.
- İşveren, çalışanların kendileri veya diğer kişilerin güvenliği için ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıkları ve amirine hemen haber veremedikleri durumlarda; istenmeyen sonuçların önlenmesi için, bilgileri ve mevcut teknik donanımları çerçevesinde müdahale edebilmelerine imkân sağlamakla da yükümlü tutulmuştur. Böyle bir durumda ise çalışanların, ihmal veya dikkatsiz davranışları olmadıkça yaptıkları müdahaleden dolayı sorumlu tutulamayacağı da hüküm altına alınmıştır.

İş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim yükümlülüğü

- İşverene **iş kazası ve meslek hastalıklarının kayıt ve bildirim yükümlülüğü de** öngörülmektedir.
- Buna göre bütün iş kazalarının ve meslek hastalıklarının kaydını tutacağı, gerekli incelemeleri yaparak bunlar ile ilgili raporları düzenleyeceği, ayrıca işyerinde meydana gelen ancak yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olayları inceleyerek bunlar ile ilgili raporları düzenleyeceği belirtilmiştir.
- İşveren, iş kazalarını kazadan sonraki üç iş günü içinde, sağlık hizmeti sunucuları veya işyeri hekimi tarafından kendisine bildirilen meslek hastalıklarını, öğrendiği tarihten itibaren üç iş günü içinde **Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirimde bulunma** yükümlülüğündedir.
- Bu bildirim sayesinde kayıt dışı istihdam edilenlerin iş kazası ve meslek hastalıklarının tespit edilebileceği düşünülmektedir.

- Görüldüğü üzere işyerlerinde meydana gelen **iş kazası veya meslek hastalığının kayıt altına alınması**, iş kazası ve meslek hastalığının incelenerek rapor düzenlenmesi işverenlere yükümlülük olarak getirilmiştir.
- İşverenler iş kazası ve meslek hastalıkları nedenleri konusunda inceleme yaparak iyileştirilmesi gerekli öncelikler konusunda rapor düzenleyeceklerdir.
- Bu sayede meydana gelen iş kazalarının veya ortaya çıkan meslek hastalıklarının **işyerinden mi yoksa çalışanların kurallara uymadaki ihmallerinden mi kaynaklandığının tespiti yapılacak ve buna göre gerekli tedbirlerin alınması sağlanmış olacaktır.**

Ayrıca iş kazası niteliği taşımasa dahi **ramak kala kazalar olarak da tanımlanan** yaralanma veya ölüme neden olmadığı halde işyeri ya da iş ekipmanının zarara uğramasına yol açan veya çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olan olaylar incelenerek işyeri ve/veya çalışanlar için gerekli olan düzeltici faaliyetler konusunda işverenin karar vermesi kolaylaştırılmış olacaktır.

I. Uluslararası
inşaat kazaları karikatür
yarışması

I. International
construction accidents cartoon
contest

KÜRSÜ ZAMAN / TÜRKİYE
BİRİNCİLİK ÖDÜLÜ

İş sağlığı ve güvenliğinin Koordinasyonu

- Aynı alışma alanını birden fazla işveren paylaşması durumunda işverenlerin; iş hijyeni ile iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında iş birliği yapacağı, yapılan işin yapısı göz önüne alınarak mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunması çalışmalarını koordinasyon içinde yapacağı, birbirlerini ve çalışan temsilcilerini bu riskler konusunda bilgilendireceği kabul edilmiştir..
- **Birden fazla işyerinin bulunduğu iş merkezleri, iş hanları, sanayi bölgeleri veya siteleri gibi yerlerde, iş sağlığı ve güvenliği konusundaki koordinasyon yönetim tarafından sağlanacaktır.**
- Yönetim, işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliği yönünden diğer işyerlerini etkileyecek tehlikeler hususunda gerekli tedbirleri almaları için işverenleri uyarmak ve bu uyarılara uymayan işverenleri Bakanlığa bildirmekle yükümlü tutulmuştur.

© Original Artist / Search ID: gja0282

Rights Available from CartoonStock.com

JARTOS

Çalışanları bilgilendirme yükümlülüğü (m.16)

- İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması, gerekli araç ve gereçlerin sağlanması yeterli olmayıp, çalışanların ve temsilcilerin bilgilendirilmesi gerekir.
- İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması ve sürdürülebilmesi amacıyla işveren, çalışanları ve çalışan temsilcilerini işyerinin özelliklerini de dikkate alarak işyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri, koruyucu ve önleyici tedbirler, kendileri ile ilgili yasal hak ve sorumlulukları hakkında bilgilendirecektir.
- Ayrıca işveren ilk yardım, olağan dışı durumlar, afetler ve yangınla mücadele ve tahliye işleri konusunda görevlendirilen kişiler hakkında bilgilendirmekle yükümlüdür.

- Diğer taraftan İş Sağ. ve Gv. Kanunu'nun 12. maddesinde ciddi, yakın ve önlenemeyen tehlikenin meydana gelmesi durumunda işverenin çalışanların işi bırakarak derhal çalışma yerinden ayrılıp güvenli bir yere gidebilmeleri için önceden gerekli düzenlemeleri yapma ve çalışanlara gerekli talimatları verme ykmllg getirilmiştir.
- Kanununun 16. maddesinde de, 12. maddede belirtilen ciddi ve yakın tehlikeye maruz kalan veya kalma riski olan bütün çalışanları bu tehlikeler ile bunlardan doğan risklere karşı alınmış olan veya alınacak olan tedbirler hakkında derhal bilgilendireceği öngörülmüştür.

- İşveren işletme tehlikelerine karşı almak zorunda olduğu tedbirlerin uygulanmasında, geçici olarak işin fazla olduğu zamanlarda veya tatillerde geçici çalışanlar için de gerekli dikkati ve özeni göstermelidir.
- Ayrıca geçici iş ilişkisi gereği, başka bir işverenin işyerinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bilgileri almalarını sağlamak üzere bu çalışanların işverenlerine de gerekli bilgileri vermekle yükümlüdür.
- İşveren **destek elemanları** ile çalışan temsilcilerine de risk değerlendirmesi ve iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili koruyucu ve önleyici tedbirlerin ulaşmasını sağlar.
- **Destek elemanı: asli görevinin yanında iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili önleme, koruma, tahliye, yangınla mücadele, ilk yardım ve benzeri konularda özel olarak görevlendirilmiş uygun donanım ve yeterli eğitime sahip kişidir(m.3/1.ç).**

Çalışanları eğitim yükümlülüğü (m.17)

- İşverenlerin işyerinde iş sağlığı ve güvenliği önlemlerini almaları, gerekli araç ve gereci bulundurmaları yeterli olmayıp, çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği konusunda eğitim verilmesi de gereklidir.
- Bu sebeple madde 17 gereğince İşverenin, çalışanların iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerini almasını sağlamakla yükümlü olduğu öngörülmüştür.
- Getirilen düzenleme ile yeterli eğitim alan ve işyerindeki riskler konusunda bilgilendirilmiş olan çalışanlarda, kendi hayatlarına değer verme olgusunun gelişmesiyle birlikte **güvenlik kültürünün oluşturulması hedeflenmiştir.**

- Verilecek eğitim özellikle; işe başlamadan önce, çalışma yeri veya iş değişikliğinde, iş ekipmanının değişmesi hâlinde veya yeni teknoloji uygulanması hâlinde verilir.
- **Eğitimler, değişen ve ortaya çıkan yeni risklere uygun olarak yenilenir, gerektiğinde ve düzenli aralıklarla tekrarlanır.**
- İş kazası geçiren veya meslek hastalığına yakalanan çalışana işe başlamadan önce, söz konusu kazanın veya meslek hastalığının sebepleri, korunma yolları ve güvenli çalışma yöntemleri ile ilgili ilave eğitim verilir.
- Ayrıca, herhangi bir sebeple altı aydan fazla süreyle işten uzak kalanlara, tekrar işe başlatılmadan önce bilgi yenileme eğitimi verilir.
- Çalışan temsilcileri de özel olarak eğitilir.
- **Eğitimlerde geçen süre çalışma süresinden sayılır.**
- Eğitim sürelerinin haftalık çalışma süresinin üzerinde olması hâlinde, bu süreler fazla sürelerle çalışma veya fazla çalışma olarak değerlendirilir.

- **Etkin ve yeterli bir eğitimle** çalışanlarda oluşturulacak iş sağlığı ve güvenliği kültürüyle iş kazası ve meslek hastalığında ciddi düşüşler yaşanabilir.
- Verilecek **eğitimler amaca ve hedefe yönelik olmalı**, çalışanların yaptıkları işle ilgili olumlu değişikliğe neden olabilmeli ve uygun davranış sergilemesini sağlamalıdır.
- Eğitimlerden beklenen faydanın sağlanabilmesi için çalışanların seviyesine **uygun net ve anlaşılabilir olmalıdır**.

- Özellikle mesleki eğitim alma zorunluluğu bulunan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işlerde, bu işlere ilişkin mesleki eğitim aldığını belgeleyemeyenler çalıştırılmaz (17/3).
- Ayrıca tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde başka işyerlerinden çalışmak üzere gelenler, yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren eğitim aldıklarına ilişkin belge olmazsa çalıştırılmaz.

Sağlık gözetimi

- İşverene sağlık gözetimi yükümlülüğünün öngörülmesinin en önemli amacı, çalışanların bedensel olarak sağlıklarını koruyacak ve devamını sağlayacak nitelikte iş ve işyeri seçiminin ön planda olması gerekliliğini ortaya koymaktır.
- Sağlık gözetimi her ne kadar meslek hastalıklarının önlenmesi gibi bir görev yüklense de iş kazalarının azaltılmasıyla da doğrudan bağlantılıdır. Çalışanların sağlık gözetimi ile fiziksel yetersizlikleri ve sağlık sorunlarının saptanarak bu durumlarına uygun işe atanmasıyla iş kazaları ve meslek hastalıklarının önüne geçilebilecektir.
- Çalışanların işe başlarken ve devamı süresince işyeri hekiminin sağlık gözetimi altında bulunması, sağlık ve güvenlik endişesinden uzak çalışmasını sağlamaya yönelik bir ortamın oluşturulmasında en önemli adımlardan biri olarak kabul edilmektedir.

- İşverenin sağlık gözetimi yükümlülüğü altında çalışanların
- İşe girişlerinde,
- İş değişikliğinde,
- İş kazası, meslek hastalığı veya sağlık nedeniyle tekrarlanan işten uzaklaşmalarından sonra işe dönüşlerinde talep etmeleri hâlinde,
- İşin devamı süresince, çalışanın ve işin niteliği ile işyerinin tehlike sınıfına göre Bakanlıkça belirlenen düzenli aralıklarla sağlık muayenelerinin yapılmasını sağlamak zorunda olduğu hüküm altına alınmıştır.
- Bununla beraber tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerlerinde çalışacakların, yapacakları işe uygun olduklarını belirten sağlık raporu olmadan işe başlatılamayacağı da belirtilmiştir.

Güvenlik Raporu veya Büyük Kaza Önleme Politika Belgesi Hazırlama Yükümlülüğü

- İşletmeye başlanmadan önce, büyük endüstriyel kaza oluşabilecek işyerleri için, işyerlerinin büyüklüğüne göre büyük kaza önleme politika belgesi veya güvenlik raporu işveren tarafından hazırlanır.
- Güvenlik raporu hazırlama yükümlülüğü bulunan işveren, hazırladıkları güvenlik raporlarının içerik ve yeterlilikleri Bakanlıkça incelenmesini müteakip işyerlerini işletmeye açabilir.

İşverenin Denetleme Yükümlülüğü

- Kanun tarafından işverene birtakım yükümlülükler öngörülmele beraber **denetim ve gözetim görevi** de yüklenmiştir.
- Buna göre; işverene işyerinde alınan **iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığını izleme, denetleme ve uygunsuzlukların giderilmesini sağlama ödevi** öngörülmüştür.
- Koruyucu önlemlerin alınması yeterli değildir. Bu önlemlerin amacına ulaşması için işçinin seçiminin özenle yapılması, işçinin iyi organize edilmesi ve işçiyi tehlikelere karşı koruyucu emir ve talimatları içeren sözlü, yazılı, sesli ve görüntülü ikazlara uyulup uyulmadığının devamlı olarak denetlenmesi de gerekir.

- Çalışan işletmedeki ikaz yasak veya emirlere uymadığı takdirde bu hususun denetim sonucunda tespit edileceğine ve kendisinin uyarılacağına inanmalıdır.
- İşverenin emir ve talimatlara aykırılıkları denetleme ile tespit etmemesi, alınan tedbirlere çalışanlarca uyulmasını zayıflatır ve zamanla çalışanlarda bu hususlara uyulmamanın önemli olmadığı hissini uyandırabilir. Bu durum ise işçilerin muhtemel tehlikelere karşı gereken dikkati göstermemesine yol açabilir.

- İşveren çalışanların alınan iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin uygulanmasında tecrübeli işçiler yönünden göstereceği dikkat ve ihtimamın daha fazlasını çırak ve özürlü çalışanlar için de göstermelidir.
- Zira çırakların henüz belli bir yaşam tecrübeleri olmadığı gibi, kafi derecede ruhi olgunluğa da erişmemiş olmaları işletme tehlikelerini yeterince tanımamalarına neden olmakta, örneğin makinenin aniden durması gibi beklenmedik durumlarda heyecanlanarak kazaya uğramaktadırlar.
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyup uymadıklarının işverenlerce sürekli denetlenmesi gerekmektedir. İşverenler bu görevi vekil ile de yerine getirebilirler.

- Her türlü koruma tedbirlerinin alınmasına rağmen işçi kendi kusuru ile kazaya uğrarsa bu durumda işverenin sorumluluğu söz konusu olmayacaktır.
- İşverenin, iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin maliyetini ise çalışanlara yansıtamayacağı, bu külfete kendisinin katlanmak mecburiyetinde olduğu kabul edilmiştir.
- Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği alanındaki yükümlülüklerinin, işverenin sorumluluklarını etkilemeyeceği kabul edilmiştir. Başka bir deyişle işveren herhalde iş güvenliğini sağlamakla yükümlü tutulmuştur.

Risk değerlendirmesi yapmak ve yaptırmak yükümlülüğü

- İş sağlığı ve güvenliğinde modern yaklaşımın gereği, ışyerlerinde mevcut riskleri ortadan kaldırarak güvenliğin sağlanması en önemli prensip olarak değerlendirilmektedir.
- Bu yaklaşımla riski oluşturabilecek **tehlike kaynağının ortadan kaldırılması ile bu konuda tam güvenlik sağlanmış** olacaktır.
- İşin gereği bu tehlike kaynağının ortadan kaldırılmasının mümkün olmadığı durumlarda ise, tehlikenin oluşturduğu risk analiz edilerek gerekli düzeltici faaliyetler kaynağında mücadele ile başlanılmasının gerekliliği vurgulanmak suretiyle İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden **risk değerlendirmesi** yapmak veya yaptırmakla yükümlü tutulmuştur.

- **Risk değerlendirmesi** : İş sağlığı ve güvenliği yönetim sisteminde tanımlanan tehlikelerden kaynaklanan riskin büyüklüğünü tahmin etmek ve mevcut kontrollerin yeterliliğini dikkate alarak riskin kabul edilebilir olup olmadığına karar vermek için kullanılan prosestir(süreçtir).
- Kanundaki tanıma göre ise **Risk değerlendirmesi**: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları ifade eder.

- **Risk değerlendirmesi yapılırken;**
- Belirli risklerden etkilenecek çalışanların durumu,
- Kullanılacak iş ekipmanı ile kimyasal madde ve müstahzarların seğimi,
- İşyerinin tertip ve düzeni,
- Genç, yaşlı, engelli, gebe veya emziren çalışanlar gibi özel politika gerektiren gruplar ile kadın çalışanların durumu dikkate alınır.

- İşyerinde yapılacak işlerin özellikleri esas alınarak bu işlerde çalışacaklara yönelik risklerin değerlendirilmesi, çalışana görev verilirken sağlık ve güvenlik yönünden işe uygunluğu temel kriter olarak gözetilmesi gerekmektedir. Hayati ve özel tehlike bulunma riski olan ve her ne kadar sağlık ve güvenlik önlemleri alınsa bile yeterli eğitim ve talimat verilmeyen çalışanların bu yerlere girmemesini sağlayacak gerekli tedbirlerin alınması işverene ait olacaktır. Buradaki esas amaç işyerinin herhangi bir bölümünde veya kısmında hayati ve özel tehlike bulunması halinde kastedilen yerlerdeki tehlike hakkında bilgisi olmayan çalışanların girmemesini sağlayacak tedbirlerin de alınmasını sağlamaktır. Bu tür yerlere girecek kişilerin yeterli bir şekilde bilgilendirilerek özel olarak görevlendirilmesi zorunlu hale getirilmektedir.

- İşveren, yapılacak **risk değerlendirmesi sonucu** alınacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri ile kullanılması gereken koruyucu donanım veya ekipmanı belirleyecektir.

- İşyerinde uygulanacak iş sağlığı ve güvenliği tedbirleri, çalışma şekilleri ve üretim yöntemleri; çalışanların sağlık ve güvenlik yönünden korunma düzeyini yükseltecek ve işyerinin idari yapılanmasının her kademesinde **uygulanabilir nitelikte olmalıdır.**
- İşveren, iş sağlığı ve güvenliği yönünden çalışma ortamına ve çalışanların bu ortamda maruz kaldığı risklerin belirlenmesine yönelik gerekli kontrol, ölçüm, inceleme ve araştırmaların yapılmasını sağlar.

İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği

- İş Sağ. ve Gv. Kanunu'nun 10 ve 30. maddeleri gereğince, işyerlerinde, iş sağlığı ve güvenliği yönünden yapılacak risk değerlendirmesinin usul ve esasları İş Sağlığı ve Güvenliği Risk Değerlendirmesi Yönetmeliği'nde düzenlenmiştir.
- Getirilen düzenlemeye göre de işveren, çalışma ortamının ve çalışanların sağlık ve güvenliğini sağlama, sürdürme ve geliştirme amacı ile iş sağlığı ve güvenliği yönünden risk değerlendirmesi yapmak veya yaptırmakla yükümlü tutulmuştur.
- Ayrıca risk değerlendirmesinin gerçekleştirilmiş olmasının işverenin, işyerinde iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması yükümlülüğünü ortadan kaldırmayacağı da aynı maddede kabul edilmiştir(Yön. m. 5/1,2).

- Risk değerlendirilmesi işveren tarafından oluşturulan, işveren veya işveren vekili, işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürüten iş güvenliği uzmanları ile işyeri hekimleri, işyerindeki çalışan temsilcileri, işyerindeki destek elemanları, işyerindeki bütün birimleri temsil edecek şekilde belirlenen ve işyerinde yürütülen çalışmalar, mevcut veya muhtemel tehlike kaynakları ile riskler konusunda bilgi sahibi çalışanlardan meydana gelen bir ekip tarafından yapılır.
- Işveren, risk değerlendirmesi çalışmalarında görevlendirilen kişi veya kişilerin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü olup, görevlerini yürütmeleri sebebiyle bu kişilerin hak ve yetkilerini kısıtlayamaz.

- **Yapılmış olan risk değerlendirmesi; tehlike sınıfına göre çok tehlikeli, tehlikeli ve az tehlikeli işyerlerinde sırasıyla en geç iki, dört ve altı yılda bir yenilenir.**
- Ortaya çıkabilecek yeni risklerin, işyerinin tamamını veya bir bölümünü etkiliyor olması dikkate alınarak risk değerlendirmesi tamamen veya kısmen yenilenir.
- Ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan maden metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde risk değerlendirmesi yapılmamış olması halinde iş durdurulur (İş Sağ. ve Gv. K. m. 25/1)

- Asıl işveren ve alt işveren ilişkisinin olduğu işyerlerinde risk değerlendirmesinin nasıl yapılacağı 15. maddede düzenlenerek alt işverene de yürüttükleri işle ilgili olarak gerekli iş değerlendirmesi yapma veya yaptırma yükümlülüğü getirilmiştir.
- Asıl işveren, alt işveren tarafından hazırlanan ve bir nüshası kendisine verilen risk değerlendirme çalışmalarını kendi çalışması ile bütünleştirerek, risk kontrol tedbirlerinin uygulanıp uygulanmadığını izler, denetler ve uygunsuzluk varsa bunların giderilmesini sağlar.
- Diğer taraftan işyerinde çalışanlar, çalışan temsilcileri ve başka işyerlerinden çalışmak üzere gelen çalışanlar ve bunların işverenleri; işyerinde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile düzeltici ve önleyici tedbirler hakkında bilgilendirilir.

Çalışanların Görüşlerinin Alınması ve Katılımlarının Sağlanması

- İşverene iş sağlığı ve güvenliği konusunda çalışanların görüşlerinin alınmasını ve katılımlarını sağlama yükümlülüğü öngörülmüştür.
- Buna göre;
- İşveren, görüş alma ve katılımın sağlanması konusunda, çalışanlara veya iki ve daha fazla çalışan temsilcisinin bulunduğu işyerlerinde varsa işyeri yetkili sendika temsilcilerine yoksa çalışan temsilcilerine, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili konularda görüşlerinin alınması, teklif getirme hakkının tanınması ve bu konulardaki görüşmelerde yer alma ve katılımlarının sağlanması ve yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamı ve şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında görüşlerinin alınması imkânlarını sağlayacaktır.

- İşveren yeni teknolojilerin uygulanması, seçilecek iş ekipmanı, çalışma ortamının ve çalışma şartlarının çalışanların sağlık ve güvenliğine etkisi konularında da görüşlerinin alınmasını sağlayacaktır.
- Bu şekilde sağlıklı ve güvenli bir çalışma ortamının oluşturulması ve alınan tedbirlerin çalışanlarca benimsenmesi ve çalışanların işletmeye bağlılığı da sağlanmış olacaktır.

- İşveren, destek elemanları ile çalışan temsilcilerinin işyerinden görevlendirilecek veya işyeri dışından hizmet alınacak işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer personel ile ilk yardım, yangınla mücadele ve tahliye işleri için kişilerin görevlendirilmesi, risk değerlendirmesi yapılarak alınması gereken koruyucu ve önleyici tedbirlerin ve kullanılması gereken koruyucu donanım ve ekipmanın belirlenmesi, sağlık ve güvenlik risklerinin önlenmesi ve koruyucu hizmetlerin yürütülmesi, çalışanların bilgilendirilmesi, çalışanlara verilecek eğitimin planlanması konularında önceden görüşlerinin alınmasını sağlayacaktır.

- **Getirilen yükümlülüklerle** çalışanların sağlıkları ve güvenlikleri konusunda fikirlerini beyan etme fırsatının yanında işveren tarafından uygulanacak olan önleyici tedbirlerin iyileştirilmesi için öneride bulunmalarının sağlanması amaçlanmıştır.
- Ayrıca çalışanlara iş sağlığı ve güvenliği alanındaki çalışmalara müdahil olma imkanı ve yönetime katılmaları sağlanmıştır.

Çalışan temsilcisi görevlendirme yükümlülüğü

- Kanun, işyerinde işverene sağlık ve güvenlikle ilgili çalışmalara katılma, çalışmalarını izleme, tedbir alınmasını isteme, tekliflerde bulunma ve benzeri konularda çalışanları temsil etmeye yetkili bir veya daha fazla kişinin iş sağlığı ve güvenliği çalışan temsilcisi olarak görev yapmasını sağlama yükümlülüğü getirmiştir.
- **Buradaki amaç, işyerinde çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yapılan bütün değerlendirme ve düzeltme faaliyetlerinde aktif olarak yer almalarını ve fikir beyan edip teklifte bulunabilmelerini mümkün hale getirmektir.**
- Temsilciler işyerinin değişik bölümlerindeki riskler ve çalışan sayılarını göz önünde bulundurarak dengeli dağılıma özen göstermek kaydıyla çalışan sayısına oranlanarak seçim veya atama yoluyla görevlendirileceklerdir.
- Bir işyerinde en fazla altı temsilci bulunabilecektir.

Çalışan temsilcisi

- İki ile elli arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **bir**.
- Ellibir ile yüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **iki**.
- Yüzbir ile beşyüz arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **üç**.
- Beşyüzbir ile bin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **dört**.
- Binbir ile ikibin arasında çalışanı bulunan işyerlerinde **beş**.
- İkibinbir ve üzeri çalışanı bulunan işyerlerinde **altı** tane seçilecek
- **Çalışan temsilcileri, tehlike kaynağının yok edilmesi veya tehlikeden kaynaklanan riskin azaltılması için, işverene öneride bulunma ve işverenden gerekli tedbirlerin alınmasını isteme hakkına sahiptir.**

- **Böylece hem risk bazlı yaklaşıma göre işyerinde mevcut problemlerin bizzat bu problemlerle karşılaşanlar tarafından dile getirilmesinin önü açılmış, hem de çalışanların iş sağlığı ve güvenliği konusunda yönetime aktif katılımlarının sağlanmasıyla çalışma barışının sağlanmasına destek olunmuştur.**
- Görevlerini yürütmeleri nedeniyle, çalışan temsilcileri ve destek elemanlarının hakları kısıtlanamayacağı ve görevlerini yerine getirebilmeleri için işveren tarafından gerekli imkânların sağlanacağı kabul edilmiştir

İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili organizasyonu

(birimleri) oluşturma yükümlülüğü

- İş sağlığı ve güvenliği kurulu oluşturma yükümlülüğü
- İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimini oluşturma yükümlülüğü
- İş güvenliği uzmanı görevlendirme yükümlülüğü
- İşyeri hekimi görevlendirme yükümlülüğü

İş sağlığı ve güvenliği kurulu kurma yükümlülüğü

- Elli ve daha fazla çalışanın bulunduğu ve altı aydan fazla süren sürekli işlerin yapıldığı işyerlerinde işveren, iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili çalışmalarda bulunmak üzere **iş sağlığı ve güvenliği kurulu** oluşturulacağı ve işverenin iş sağlığı ve güvenliği mevzuatına uygun kurul kararlarını uygulayacağı hüküm altına alınmıştır.
- Getirilen düzenlemede İş Sağ. ve Gv. Kanunu'nun 37. maddesi ile yürürlükten kaldırılan İş Kanunu m. 80'de yer alan işyerinin sanayiden sayılması koşulu kaldırılmıştır.

- Altı aydan fazla süren asıl işveren-alt işveren ilişkisinin bulunduğu hallerde;
- **Asıl işveren ve alt işveren tarafından ayrı ayrı kurul oluşturulmuş ise**, faaliyetlerin yürütülmesi ve kararların uygulanması konusunda iş birliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.
- **Asıl işveren tarafından kurul oluşturulmuş ise**, kurul oluşturması gerekmeyen alt işveren, koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.
- **İşyerinde kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula** iş birliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.
- **Kurul oluşturması gerekmeyen asıl işveren ve alt işverenin toplam çalışan sayısı elliden fazla ise**, koordinasyonu asıl işverence yapılmak kaydıyla, asıl işveren ve alt işveren tarafından birlikte bir kurul oluşturulur.

İş Sağlığı ve Güvenliği Kurulları Hakkında Yönetmelik

- Asıl işveren alt işverenin çalışan sayıları ayrı ayrı elli ve daha fazla ise asıl işveren ve alt işveren ayrı ayrı kurul kurar.
- İş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerinin yürütülmesi ve kurullarca alınan kararların uygulanması konusunda işbirliği ve koordinasyon asıl işverence sağlanır.
- Ancak sadece asıl işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla ise bu durumda kurul asıl işverence kurulur.
- Kurul oluşturma yükümlülüğü bulunmayan alt işveren, kurul tarafından alınan kararların uygulanması ile ilgili olarak koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.
- Alt işverenin çalışan sayısı elli ve daha fazla, asıl işverenin çalışan sayısı ellinin altında ise işyerinde kurul alt işverence oluşturulur. Asıl işveren, alt işverenin oluşturduğu kurula işbirliği ve koordinasyonu sağlamak üzere vekâleten yetkili bir temsilci atar.

- Gerek asıl işverenin, gerekse alt işverenin ayrı ayrı çalışan sayısı ellinin altında ise ancak toplam çalışan sayısı ellinin üstünde ise birlikte kurul oluşturulacaktır.
- Asıl işveren alt işveren ilişkisi bulunmayan ve aynı çalışma alanında birden fazla işverenin bulunması ve bu işverenlerce birden fazla kurulun oluşturulması hâlinde işverenler, birbirlerinin çalışmalarını etkileyebilecek kurul kararları hakkında diğer işverenleri bilgilendirecektir.
- İşverene bağlı fabrika ve birden çok işyerinin bulunması halinde ise elli veya daha fazla çalışanın bulunduğu her işyerinde ayrı ayrı kurul oluşturulacağı da öngörülmüştür.

- Kurulun oluşumuna ilişkin düzenlemeye göre, işveren veya işveren vekili, işveren veya işveren vekili tarafından seçilecek iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi, İnsan kaynakları, personel, sosyal işler veya idari ve mali işleri yürütmekle görevli bir kişi, Bulunması halinde sivil savunma uzmanı, Bulunması halinde formen, ustabaşi veya usta, çalışan temsilcisi, işyerinde birden çok çalışan temsilcisi olması halinde baş temsilciden oluşur.
- Kurulun başkanı işveren veya işveren vekili, kurulun sekreteri ise iş güvenliği uzmanıdır.
- işveren kurulun üyelerine ve yedeklerine iş sağlığı ve güvenliği konularında eğitim verilmesini sağlamakla yükümlüdür.

- Kurulun görevleri (Yön. m. 8):
- İşyerinin niteliğine uygun bir iç yönerge taslağı hazırlayarak işveren veya işveren vekilinin onayına sunmak ve uygulanmasını izlemek,
- İşyerinde iş sağlığı ve güvenliği konularında işyerinde çalışanlara yol göstermek,
- İşyerinde meydana gelen iş kazası veya tehlikeli vaka, meslek hastalığında ve bu konularda tehlike halinde gerekli araştırmayı yapmak
- İşyerinde iş sağlığı ve güvenliğine ilişkin tehlikeleri ve önlemleri değerlendirerek tedbirleri belirlemek ve çalışmalarında gerekli güvenlik önlemlerini planlamak,
- 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nun 13. maddesinde getirilen çalışmaktan kaçınma hakkı talepleri ile ilgili olarak acilen toplanarak karar vermektir.

- Kurullar, yapacakları tekliflerde, bulunacakları tavsiyelerde ve verecekleri kararlarda işyerinin durumunu ve işverenin olanaklarını göz önünde bulundururlar.
- Kurul üyeleri, görevleri nedeniyle işyerlerinin yapım ve üretim teknikleri, ticari sırları ve ekonomik durumları hakkında gördükleri ve öğrendiklerini gizli tutmak zorundadırlar.
- Kurullar, iş sağlığı ve güvenliği yönünden teftiş yapmaya yetkili Bakanlık iş müfettişlerine işyerlerinde yapacakları teftiş ve incelemelerde kolaylık sağlamak ve yardımcı olmakla yükümlüdür.

İşyeri sağlık ve güvenlik birimi ile ortak sağlık ve güvenlik birimini oluşturma yükümlülüğü

- İş sağlığı ve güvenliği kanununun 6. maddesinde getirilen düzenlemeye göre işveren mesleki risklerin önlenmesi ve bu risklerden korunmasına ilişkin çalışmaları da kapsayacak, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yerine getirilmesi için çalışanlar arasından iş güvenliği uzmanı, işyeri hekimi ve diğer personeli görevlendirmekle yükümlü tutulmuştur.
- Ayrıca çalışanlar arasında belirlenen nitelikte personel yoksa bu hizmetin tamamını veya bir kısmını ortak sağlık ve güvenlik birimlerinden hizmet alarak bu yükümlülük yerine getirilebilecektir.

- Şayet işveren gerekli niteliklere veya belgeye sahipse, tehlike veya çalışan sayısına göre, bu hizmetin yerine getirilmesini kendisi üstlenebilir.
- İşveren, işyerinde gerekli niteliklere sahip personel bulunmaması halinde birinci fıkrada sayılan yükümlülüklerinin tamamını veya bir kısmını, Ortak Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden hizmet alarak yerine getirebilir.
- İşveren, işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanının tam süreli görevlendirilmesi gereken durumlarda İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimlerinden kurar.
- Tam süreli işyeri hekimi görevlendirilen işyerlerinde, diğer sağlık personeli görevlendirilmesi zorunlu değildir.
- Diğer taraftan işveren iş sağlığı ve güvenliği hizmetleri çalışanlara mali yük getirmeyecek şekilde sunmakla yükümlü tutulmuştur.

- İşveren;
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri ile ilgili görevlendirilen personelin etkin bir şekilde çalışması amacıyla gerekli kolaylığı sağlamak ve bu hususta planlama ve düzenleme yapmakla,
- Görevlendirdiği kişi veya Ortak Sağlık ve Güvenlik Birim'lerinin görevlerini yerine getirmeleri amacıyla araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamakla,
- İşyerinde sağlık ve güvenlik hizmetini yürütenler arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla,
- Görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı Ortak Sağlık ve Güvenlik Birim'leri tarafından iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuata uygun olan ve yazılı olarak bildirilen tedbirleri yerine getirmekle yükümlüdür.

- Yine İşveren;
- İşyerinden görevlendirilecek veya hizmet alınacak Ortak Sağlık ve Güvenlik Birim'lerinde görevli işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personelinin görevlendirilmesi konusunda çalışan temsilcilerinin önceden görüşlerinin alınmasını sağlamakla,
- Görevlendirdiği veya hizmet aldığı Ortak Sağlık ve Güvenlik Birim'lerinde görev yapan kişiler ile bunların çalışma saatleri, görev, yetki ve sorumlulukları konusunda çalışan temsilcisi ve çalışanları bilgilendirmekle de yükümlüdür.
- Ayrıca işveren işyerinde yürütülen iş sağlığı ve güvenliği faaliyetlerine ilişkin **her türlü kaydı** çalışanların kişisel sağlık dosyalarını işten ayrılmaları tarihinden itibaren **en az 15 yıl süreyle saklamak zorundadır.**

İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli bulundurma zorunluluğu

- İşyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli çalıştırmak açısından 4857 sayılı İş Kanunundaki **50 işçi ve daha fazla çalıştırma sınırı kaldırılmıştır.**
- Bu sebeple bu kanunun uygulandığı bütün işyerlerine işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve diğer sağlık personeli bulundurma zorunluluğu getirilmiştir.
- İş sağlığı ve güvenliğinin çok disiplinli ve kapsamlı alan olması ve bilgi birikimi, uzmanlaşma ve ekip çalışmasını gerektirmesi nedeniyle, işverenlere **profesyonel yardım ihtiyacı** doğuruyor olması kaçınılmaz olup, çalışanların sağlık ve güvenliği açısından çalışma ortamlarının iyileştirilmesi amacıyla işyeri hekimi, iş güvenliği uzmanı ve işyeri hekimi dışındaki diğer sağlık personeli gibi iş sağlığı ve güvenliği profesyonellerinden yararlanılması kanun tarafından öngörülmüştür.

İş Sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin dışarıdan temini

- İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin işyeri dışından uzman kişi ve kuruluşlardan alınmasına da kanun tarafından cevaz verilmiş, işyeri dışından hizmet alınması durumunda da işverenin sorumluluğunun devam edeceği açıkça ifade edilmiştir.
- Hizmet sunan kuruluşlar ile işyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının, iş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin yürütülmesindeki ihmallerinden dolayı ise hizmet sundukları işverene karşı sorumlu olacakları kabul edilmiştir.

- İşveren, görevlendirdiği kişi veya hizmet aldığı kurum ve kuruluşların görevlerini yerine getirmeleri amacıyla **araç, gereç, mekân ve zaman gibi gerekli bütün ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü olup, aynı zamanda işverene işyerinde sağlık ve güvenlik hizmetlerini yürütenler arasında iş birliği ve koordinasyonu sağlama yükümlülüğü** getirilmiştir.

İşverenin İşyeri Hekimi ve İş Güvenliği Uzmanı açısından yükümlülükleri

- İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanlarının hak ve yetkileri, görevlerini yerine getirmeleri nedeniyle kısıtlanamaz.
- Bu kişiler, görevlerini mesleğin gerektirdiği etik ilkeler ve mesleki **bağımsızlık içerisinde yürütür.**
- İşyeri hekimi ve iş güvenliği uzmanları; görevlendirildikleri işyerlerinde iş sağlığı ve güvenliğiyle ilgili alınması gereken tedbirleri işverene yazılı olarak bildirir; bildirilen hususlardan hayati tehlike arz edenlerin işveren tarafından yerine getirilmemesi hâlinde, bu hususu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'nın yetkili birimine bildirir.

İşin Durdurulması Halinde Yükümlülükler

- İşveren [6331 sayılı Kanun](#)un 25 inci maddesine istinaden işin durdurulması sebebiyle işsiz kalan çalışanlara ücretlerini ödemekle veya ücretlerinde bir düşüklük olmamak üzere meslek veya durumlarına göre başka bir iş vermekle yükümlüdür.

Çalışanların iş sağlığı ve güvenliği kanunu açısından yükümlülükleri

- Çalışanlar iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili aldıkları eğitim ve işverenin bu konudaki talimatları doğrultusunda, **kendilerinin ve hareketlerinden veya yaptıkları işten etkilenen diğer çalışanların sağlık ve güvenliklerini tehlikeye düşürmemekle yükümlü tutulmuştur.**
- İş sağlığı ve güvenliği tedbirlerinin alınması ve uygulanmasının denetlenmesi işverenin asli görevlerinden biri olup sağlık ve güvenlik kurallarına uymak da çalışanların görevlerindedir. Çalışanların sağlık ve güvenlik kurallarına uymamaları kendi güvenliklerinin yanında diğer çalışanların sağlığı ve güvenliğini de tehlikeye atacaktır. Bu nedenle işverenin talimatı gereği kendi sağlık ve güvenliklerinden sorumlu oldukları gibi hareketlerinden diğer çalışanların etkilenmesinden de sorumlu olacaklardır.

- Çalışanların, işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlülükleri ise;
- İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek,
- Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak,
- İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek,
- Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak,
- Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile **iş birliği yapmak** olarak kabul edilmiştir.

İşyerine sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmenin ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanmanın yasaklanması

- İşyerine, sarhoş veya uyuşturucu madde almış olarak gelmenin ve işyerinde alkollü içki veya uyuşturucu madde kullanmanın yasak olduğu öngörülmüş olup, İşverene; işyeri eklentilerinden sayılan kısımlarda, ne gibi hallerde, hangi zamanda ve hangi şartlarla alkollü içki içilebileceğini belirleme yetkisi verilmiştir.
- Alkollü içki yapılan işyerlerinde çalışan ve işin gereği olarak üretileni denetlemekle görevlendirilen,
- Kapalı kaplarda veya açık olarak alkollü içki satılan veya içilen işyerlerinde işin gereği alkollü içki içmek zorunda olan,
- İşinin niteliği gereği müşterilerle birlikte alkollü içki içmek zorunda olan çalışanlar için ise alkollü içki kullanma yasağının uygulanmayacağı kabul edilmiştir.

PLANLAMA HATASI

- “Sayın Şantiye şefim. İş kazası tutanağına planlama hatası diye yazmıştım. Bunu yeterli görmeyerek ayrıntılı anlatmamı istemişsiniz. Şu anda hastanede yatmama neden olan olaylar aynen aşağıda anlattığım gibi olmuştur:
- Bildiğiniz gibi ben duvar ustasıyım. İnşaatın altıncı katında işimi bitirdiğim zaman biraz tuğla artmıştı. Yaklaşık 250 kg kadar olduğunu sandığım bu tuğlaları aşağıya indirmem gerekiyordu. Aşağıya indim ve bir varil buldum. Ona sağlam bir ip bağladım. Altıncı kata çıktım ve ipi bir çukıktan geçirip ucunu aşağıya saldım. Tekrar aşağıya indim ve ipi çekerek varili altıncı kata çıkardım. İpin ucunu sağlam bir yere bağlayıp tekrar yukarıya çıktım. Tüm tuğlaları varile doldurdum. Aşağıya indim ve bağladığım ipin ucunu çözdüm. İpi çözmeme birlikte kendimi havalarda buldum.

- Nasıl bulmayayım ben yaklaşık 70 kiloyum. 250 Kg'lık varil hızla aşağıya düşerken beni yukarıya çekti. Heyecan ve şaşkınlıktan ipi bırakmayı akıl edemedim. Yolun yarısında dolu varille çarpıştık. Sağ iki kaburgamın bu sırada kırıldığını sanıyorum. Tam yukarı çıkınca iki parmağım iple birlikte çıkriğa sıkıştı. Parmaklarım da bu sırada kırıldı.
- Bu sırada yere çarpan varilin dibi çıktı. Ve tuğlalar çevreye saçıldı. Varil hafifleyince bu kez ben aşağıya inmeye, varil yukarıya çıkmaya başladı ve yolun yarısında yine varille çarpıştık. Sol bacağımın kaval kemiği de bu sırada kırıldı.
- Can havli ile ipi bırakmayı akıl ettim. Ve tabii üçüncü kat hizasından aşağıya düştüm. Sol kaburgalarım, sol el bileğim de o zaman kırıldı sanırım.
- Başımı yukarı kaldırdığımda boş varilin hızla üzerime geldiğini gördüm. Kafatasımın da böyle çatladığını sanıyorum. Bayılmışım, gözümü hastanede açtım.
- Allah'ın herkesi böyle görünmez kazalardan korumasını diler, hürmetle ellerinizden öperim".

Yükümlülüklerin ihlali halinde öngörülen yaptırımlar

İşçilerin, yükümlülüklerin ihlali halinde çalışmaktan kaçınma ve iş sözleşmesini feshetme hakkı

- Ciddi ve yakın tehlike ile karşı karşıya kalan çalışanlar kurula, kurulun bulunmadığı işyerlerinde ise işverene başvurarak durumun tespit edilmesini ve gerekli tedbirlerin alınmasına karar verilmesini talep edebilir.
- Kurul veya işverenin, çalışanın **talebi yönünde karar vermesi hâlinde çalışan, gerekli tedbirler alınıncaya kadar çalışmaktan kaçınabilir.**
- Çalışanların çalışmaktan kaçındığı dönemdeki ücreti ile kanunlardan ve iş sözleşmesinden doğan diğer hakları bundan dolayı zarar görmez.
İş sözleşmesiyle çalışanlar, talep etmelerine rağmen gerekli tedbirlerin alınmadığı durumlarda, tabi oldukları kanun hükümlerine göre iş sözleşmelerini feshedebilir.

Çalışanlar için hayati bir tehlike oluşturan bir durum tespit edildiğinde **işin durdurulması yaptırımının uygulanması** ve bu karara itiraz yolu

- İşyerindeki bina ve eklentilerde, çalışma yöntem ve şekillerinde veya iş ekipmanlarında **çalışanlar için hayati tehlike oluşturan bir husus tespit edildiğinde**; bu tehlike giderilinceye kadar, hayati tehlikenin niteliği ve bu tehlikeden doğabilecek riskin etkileyebileceği alan ile çalışanlar dikkate alınarak, işyerinin bir bölümünde veya tamamında iş durdurulur. Ayrıca çok tehlikeli sınıfta yer alan maden, metal ve yapı işleri ile tehlikeli kimyasallarla çalışılan işlerin yapıldığı veya büyük endüstriyel kazaların olabileceği işyerlerinde, risk değerlendirmesi yapılmamış olması durumunda **iş durdurulur**.

- **İşin durdurulması kararı**, ilgili mülki idare amirine ve işyeri dosyasının bulunduğu Çalışma ve İş Kurumu il müdürlüğüne bir gün içinde gönderilir.
- **İşin durdurulması kararı, mülki idare amiri tarafından yirmi dört saat içinde yerine getirilir.** Ancak, tespit edilen hususun acil müdahaleyi gerektirmesi nedeniyle verilen işin durdurulması kararı, mülki idare amiri tarafından aynı gün yerine getirilir.
- İşveren, yerine getirildiği tarihten itibaren altı iş günü içinde, yetkili iş mahkemesinde işin durdurulması kararına **itiraz** edebilir. İtiraz, işin durdurulması kararının **uygulanmasını etkilemez.**

İdari para cezaları

- İş güvenliği uzmanı veya işyeri hekimi **görevlendirmeyen işverene görevlendirmedeği her bir kişi için beşbin Türk Lirası,**
- **Çalışanların eğitim yükümlülüğünü** yerine getirmeyen işverene her bir çalışan için bin Türk Lirası,
- Çalışan temsilcisi atama yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverene bin Türk Lirası,
- Risk değerlendirmesi yapmayan veya yaptırmayan işverene üçbin Türk Lirası, aykırılığın devam ettiği her ay için dörtbin beşyüz Türk Lirası,
- Bilgilendirme yükümlülüklerini yerine getirmeyen işverene, bilgilendirilmeyen her bir çalışan için bin Türk Lirası
- Sağlık gözetimi yükümlülüğünü yerine getirmeyen işverene, sağlık gözetimine tabi tutulmayan veya sağlık raporu alınmayan her çalışan için bin Türk Lirası verileceği öngörülmüştür.
- Belirtilen idari para cezaları gerekçesi belirtilmek suretiyle Çalışma ve İş Kurumu il müdürünce verilir. Verilen idari para cezaları tebliğinden itibaren otuz gün içinde ödenir.

Kanunun yürürlük tarihi

- İşyeri hekimleri ve iş güvenliği uzmanları
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinin desteklenmesi
- İş sağlığı ve güvenliği hizmetleri'ne ilişkin maddelerin
- 1) Kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden **(30.06.2012)** itibaren **iki yıl sonra,**
- 2) 50'den az çalışanı olan tehlikeli ve çok tehlikeli sınıfta yer alan işyerleri için yayımı tarihinden itibaren **bir yıl sonra,**
- 3) Diğer işyerleri için yayımı tarihinden itibaren **altı ay sonra,**
- **Tehlike sınıfının belirlenmesi maddesinin yayımı tarihinde,**
- Diğer maddelerin ise yayımı tarihinden itibaren altı ay sonra, **yürürlüğe gireceği kabul edilmiştir.**

GÜVENLİK
ASLA İNCİTMEZ
İŞ KAZALARI
ACI VERİR!

